

BÀI 20: CUỘC VẬN ĐỘNG DÂN CHỦ TRONG NHỮNG NĂM 1936-1939

I. Tình hình thế giới và trong nước

***Thế giới**

- Những năm 30 của thế kỷ 20, chủ nghĩa phát xít xuất hiện, đe dọa hòa bình thế giới
- Năm 1936 mặt trận nhân dân pháp lên nắm quyền > ban hành chính sách tiến bộ cho các thuộc địa

***Nước ta**

- Chính trị
- cởi mở đảng phái tự do hoạt động (Đảng Cộng Sản Đông Dương)
- -Kinh tế : Duy trì chế độ bóc lột > Mâu thuẫn dân tộc vẫn là mâu thuẫn chủ yếu nhất

II. Mặt trận dân chủ Đông Dương và phong trào đấu tranh đòi tự do dân chủ

***Chủ trương của Đảng**

- Hội nghị Ban chấp hành TW Đảng đầu tháng 7/1936
- **Nội dung :**
- Nhiệm vụ chiến lược cách mạng Đông Dương: Chống đế quốc, chống phong kiến
- Nhiệm vụ trước mắt: Chống phát xít, chống chiến tranh, đòi tự do, dân chủ, cơm áo và hòa bình

***Hình thức và phương pháp đấu tranh.**

- Chủ trương đấu tranh công khai kết hợp với bí mật, hợp pháp kết hợp với bất hợp pháp
- Thành lập mặt trận thống nhất nhân dân phản đế Đông Dươn
- > Linh hoạt, phù hợp

***Những phong trào tiêu biểu**

- Phong trào Đông Dương đại hội
- Các phong trào đấu tranh đòi dân sinh, dân chủ, cơm áo, hòa bình.
- Đấu tranh báo chí, nghị trường

III. ý nghĩa của phong trào

Phong trào đấu tranh của quần chúng rộng lớn

Giành được một số quyền dân sinh dân chủ

Là cuộc tập dượt lần thứ hai cho cách mạng tháng Tám.

Câu hỏi:

1. Đường lối lãnh đạo của Đảng và hình thức đấu tranh trong giai đoạn 1936 - 1939 có gì khác so với giai đoạn 1930 - 1931

2. Cao trào dân chủ 1936 - 1939 đã chuẩn bị những gì cho cách mạng tháng 8 . 1945.

Chương III.

CUỘC VẬN ĐỘNG TIẾN TỚI CÁCH MẠNG THÁNG TÁM NĂM 1945

BÀI 21. VIỆT NAM TRONG NHỮNG NĂM 1939 - 1945

I. Tình hình thế giới và Đông Dương.

1. Thế giới.

- 1/9/1939 chiến tranh thế giới thứ 2 bùng nổ.
- 8/1940 Pháp đầu hàng Đức.
- Ở Viễn Đông: Nhật đẩy mạnh xâm lược Trung Quốc, tiến sát biên giới Việt Trung.

2. Đông Dương.

- Thực dân Pháp đứng trước 2 nguy cơ:
 - + Cách mạng Đông Dương s³/4p bùng nã.
 - + Nhật hất cẳng Pháp
- => Thực dân Pháp bắt tay với Nhật cùng thống trị Đông Dương.

II. Những cuộc nổi dậy đầu tiên.

1. Khởi nghĩa Bắc Sơn. (27/9/1940)

- 27/9/1940 Đảng bộ Bắc Sơn lãnh đạo nhân dân khởi nghĩa -> chính quyền cách mạng được thành lập .
- Đội du kích Bắc Sơn được thành lập .phát triển thành cứu quốc quân (1941)

2. Khởi nghĩa Nam Kỳ .

(23/11/1940)

* Hoàn cảnh

** Diễn biến:*

- Đêm 22 rạng sáng 23/1/1940 cuộc khởi nghĩa bùng nổ lan ra khắp các tỉnh Nam Kỳ .

- Chính quyền nhân dân và toà án cách mạng được thành lập ở nhiều nơi

** Bài học kinh nghiệm.*

- Về khởi nghĩa vũ trang.

- Xây dựng lực lượng vũ trang.

- Chiến tranh du kích.

=> Chuẩn bị trực tiếp cho tổng khởi nghĩa tháng 8 /1945.

Câu hỏi:

1. Em hãy điểm lại những nét chính của tình hình thế giới sau khi chiến tranh thế giới thứ 2 bùng nổ. Tình hình đó ảnh hưởng như thế nào tới cách mạng ở Đông Dương ?

2. Hai cuộc khởi nghĩa Bắc Sơn, Nam Kỳ đã để lại cho cách mạng Việt Nam những bài học kinh nghiệm gì.

BÀI 22. CAO TRÀO CÁCH MẠNG TIẾN TỚI TỔNG KHỞI NGHĨA THÁNG 8 NĂM 1945

I. Mặt trận Việt Minh ra đời (19/ 5/ 1941)

1. Hoàn cảnh ra đời của Mặt trận Việt Minh.

a) Thế giới.

-6/1941 Đức tấn công LXô - Thế giới hình thành 2 trận tuyến:

+ Lực lượng dân chủ.

+ Phát Xít Đức, Ý, Nhật.

b) Trong nước.

- 28/1/1941 Nguyễn Ái Quốc về nước trực tiếp lãnh đạo cách mạng Việt nam

- Hội nghị Trung ương do Nguyễn Ái Quốc chủ trì họp 10->19/5/1941 đã chủ trương:

+ Đặt nhiệm vụ giải phóng dân tộc lên trên hết

+ Thành lập Mặt Trận Việt Minh (19/5/1941)

2. Hoạt động của Mặt Trận Việt Minh

* Xây dựng lực lượng cách mạng :

- Ở Bắc Sơn- Vũ Nhai : Đội cứu quốc quân ra đời và phát động chiến tranh du kích sau đó phân tán nhỏ trong quần chúng để gây cơ sở
- Ở các nơi khác: Đảng tranh thủ tập hợp các tầng lớp nhân dân vào Mặt Trận cứu quốc
- Xuất bản báo chí tuyên truyền về đường lối của Đảng

* Đấu tranh vũ trang :

- 5/1944 Tổng bộ Việt Minh ra chỉ thị “Sửa soạn khởi nghĩa”
- 22/12/1944 Đội Việt Nam tuyên truyền giải phóng quân được thành lập

II. Cao trào kháng Nhật cứu nước tiến tới tổng nghĩa tháng 8 /1945.

1. Nhật đảo chính Pháp (9/ 3/ 1945)

- Đầu năm 1945 quân Phát xít thất bại trên chiến trường
- Pháp ở Đông Dương chuẩn bị “ngóc đầu dậy” > mâu thuẫn Pháp – Nhật trở nên gay gắt
- Nhật đảo chính Pháp để độc chiếm Đông Dương (9/ 3/ 1945)

2. Tiến tới tổng khởi nghĩa tháng 8/ 1945.

* Chủ trương của Đảng

- (12/ 3/ 1945) Đảng ra chỉ thị: "*Nhật Pháp bắn nhau và hành động của chúng ta*"

- Kẻ thù của nhân dân Đông Dương: Phát xít Nhật, phát động cao trào "*Kháng Nhật cứu nước.*"

* Diễn biến cao trào "*Kháng Nhật cứu nước*"

- Ở nông thôn : Phong trào phá kho thóc giải quyết nạn đói diễn ra sôi nổi
- Ở thành thị : Phong trào mít tinh, biểu tình, các đội danh dự của Việt minh trừ khử bọn tay sai
- 6/1945 Khu giải phóng Việt Bắc ra đời
- 15/5/1945 Hà Nội quân sự Bắc Kỳ quyết định thống nhất lực lượng vũ trang thành Việt Nam giải phóng quân

Câu hỏi :

Tại sao đến năm 1941, Đảng ta lại chủ trương thành lập mặt trận Việt Minh? Sự phát triển của lực lượng cách mạng sau khi mặt trận ra đời ?

VÀ SỰ THÀNH LẬP NƯỚC VIỆT NAM DÂN CHỦ CỘNG HÒA

I. **Lệnh tổng khởi nghĩa được ban bố**

1. **Nguyên nhân**

- Khách quan: ngày 15.8.1945, phát xít Nhật đầu hàng đồng minh
 - Quân phiệt Nhật ở Đông Dương hoang mang
- Chủ quan: chuẩn bị đầy đủ, sẵn sàng (đường lối, tập dượt của quần chúng, chuẩn bị chu đáo)
 - Thời cơ cho cách mạng đã tới.

2. **Chủ trương của Đảng**

- 13-15.8.1945: đề ra chủ trương Tổng khởi nghĩa
- 16-17.8.1945: Đại hội quốc dân họp tại Tân Trào tán thành chủ trương Tổng khởi nghĩa và phát lệnh tổng khởi nghĩa trong toàn quốc

II. **Khởi nghĩa giành thắng lợi**

- Giành chính quyền tại Hà Nội: 19/ 8/ 1945
- Giành chính quyền tại Huế: 23/ 8/ 1945
- Ngày 30/ 8/ 1945 Vua Bảo Đại thoái vị
- Giành chính quyền tại Sài Gòn: 25/ 8/ 1945
- Ở hai địa phương Hà Tiên và Đồng Nai Thượng: 28/ 8/ 1945
 - Trong khoảng 15 ngày giành chính quyền trong cả nước

III. **Ý nghĩa lịch sử, nguyên nhân thắng lợi và bài học kinh nghiệm**

1. **Ý nghĩa**

- Xóa bỏ chế độ thực dân, phát xít, phong kiến Việt Nam
- Mở ra một thời kỳ mới: Độc lập, đi lên CNXH
- Góp phần vào chiến thắng chủ nghĩa phát xít của phe đồng minh, ảnh hưởng đến phong trào cách mạng Lào và Campuchia

2. **Nguyên nhân thắng lợi**

*Chủ quan

- Đường lối lãnh đạo đúng đắn của Đảng và sự sáng suốt của chủ tịch Hồ Chí Minh
- Tinh thần đoàn kết, yêu nước của nhân dân ta

*Khách quan: Thắng lợi của phe đồng minh

3. **Bài học kinh nghiệm**

- Tập hợp lực lượng, xây dựng mặt trận
- chớp thời cơ, phát động tổng khởi nghĩa

